

روزنامه دریایی

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:
فیروز اسماعیلی نژاد
قائم مقام مدیر مسئول: امید عباسی
زیر نظر شورای سیاستگذاری
سردبیر: دکتر ایرج گلشنی
چاپ: کارگر

طرح و کاریکاتور: فریبا عزیزی
توزیع: کار و کارگر
سازمان آگهی ها: ۰۹۱۹۸۵۴۳۹۹۶
تلفن دفتر مرکزی روزنامه: ۰۲۱)۸۸۷۶۹۲۲۷
پست الکترونیکی: eghtesadsaramad@gmail.com
نشانی سایت: Eeghtesadsaramad.ir

عضو انجمن روزنامه های غیردولتی
عضو انجمن صنفی مدیران نشریات ایران
عضو تعاونی مطبوعات کشور
نشانی دفتر مرکزی: تهران - خیابان سپهرودی شمالی بالاتر از پبشتی - پلاک ۵۴۶
طبقه سوم - واحد ۳
سازمان شهرستان ها: ۰۲۱۸۶-۴۷۵۹۶

دوشنبه - ۲۶ تیر ۱۴۰۲
سال هفتم - شماره ۱۶۸۶

روزنه

لایحه دوفوریتی ساماندهی کولبری و ملوانی و اشتغال پایدار مرزنشینان تقدیم مجلس شد

معاون پارلمانی از تقدیم لایحه دوفوریتی «ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کولبری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان» به مجلس شورای اسلامی خبر داد. به گزارش اقتصادسراسر آمد، سید محمد حسینی معاون رئیس جمهور در امور مجلس دربارۀ ضرورت ارائه لایحه «ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کولبری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان» گفت: به منظور تقویت اقتصاد مرز، تأمین معیشت مرزنشینان، مدیریت واردات کالا، کاهش قاچاق کالا و ارز، رونق گردشگری مناطق مرزی و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان با رعایت ملاحظات امنیتی، اجتماعی و اقتصادی حاکم بر مرزها و ایجاد توازن میان حقوق عمومی و حقوق مرزنشینان، لایحه فوق تقدیم مجلس شورای اسلامی شد. وی خاطر نشان کرد: مبادلات مرزنشینان از جمله کولبری و ملوانی (ته لنجی) در نواحی مرزی از جمله راه های کسب درآمد و تأمین معیشت مرزنشینان می باشد ولیکن در طی سال های اخیر عدم تمکن مالی مرزنشینان و آشنایی ناکافی آنان به قوانین و مقررات مرزنشینی باعث شده تا از یک طرف، منافع مرزنشینان از این طریق تأمین نشده و از طرفی دیگر جریان های سازمان یافته قاچاق کالا از این معافیت ها و تسهیلات مبادلات مرزی مرتبط با مرزنشینان سوء استفاده نموده و سود سرشاری را کسب کنند. معاون رئیس جمهور در امور مجلس گفت: لایحه تقدیمی شامل مباحث ذیل می باشد: «سقف ارزش کالاهای وارداتی»، «اعمال معافیت کامل یا پلکانی حقوق ورودی»، «پیش بینی امهال جهت پرداخت مالیات بر ارزش افزوده»، «تخصیص منابع حاصل از درآمد های گمرکی و مالیاتی به همان استان جهت تقویت و ایجاد زیرساخت های لازم»، «تخصیص بودجه سنواتی جهت برخورداری ساکنین مناطق مذکور در لایحه از شغل پایدار و درآمد کافی به همراه نظام تأمین اجتماعی».

گروه اقتصاددريا -

شماره قبل روزنامه دریایی (شنبه ۲۴ تیرماه) با این مقدمه که «اقتصاد دریا محور» تنها به حمل و نقل و آبرزی پیروری محدود نمی شود آمد که چرا با وجود تأکیدات رهبری و رؤسای جمهوری در دولت ها، اقتصاد دریامحور در برنامه های اجرایی دستگاه ها تاکنون جایی نداشته و چرا با وجود این ظرفیت ها چنین عقب ماندگی در اقتصاد آبی ایجاد شده است؟ پیام دریا در این باره گفت وگویی با سه نماینده مجلس و عضو کمیسیون عمران انجام داده است که در ذیل با هم می خوانیم:

ظرفیت دریا به زیر مجموعه وزارت راه و شهرسازی تقلیل داده ایم

رئیس کمیسیون عمران مجلس تأکید کرد: با وجود بیش از پنج هزار و ۶۰۰ کیلومتر نوار ساحلی و دریای شمال و جنوب و اتصال به اقیانوس و آب های آزاد در حالی که باید بهترین موقعیت را در حوزه اقتصاد دریامحور داشته باشیم، اما بلد نبودیم از

ظرفیت دریا استفاده کنیم و به این مقوله توجه نکردیم و این ظرفیت را به یک واحد زیر مجموعه وزارت راه و شهرسازی تقلیل داده ایم که آن هم تنها به یک بخش حمل و نقل دریایی خلاصه شده است. تا به امروز از بهترین شرایط و ظرفیت پنج هزار و ۶۰۰ کیلومتر نوار ساحلی کشور استفاده نشده است. در واقع در این حوزه بسیار ضعیف عمل کرده ایم و بنادر ضعیفی احداث شده و اقتصاد دریا محصور را به پهلودهی چند کشتی با حجم بار محدود تقلیل داده ایم.

بهره برداری از ظرفیت اقتصاد دریا نیازمند یک وزارتخانه مستقل است

رضایی کوچی با بیان اینکه تمام بخش دریا را نادیده گرفته ایم، گفت: معتقدم باید یک سازمان یا وزارتخانه مستقلی تمام بخش ها و ظرفیت های دریایی را دربر بگیرد و این مجموعه مستقل می تواند به عنوان زیر مجموعه نهاد ریاست جمهوری یا یک وزارتخانه مستقل کار کند. وی تأکید کرد: سازمان بنادر و دریانوردی و وزارت راه و شهرسازی این مأموریت

اقتصاد دریا پایه از منظر نمایندگان مجلس؛

بخش یابانی

بهره برداری از ظرفیت اقتصاد دریا نیازمند یک وزارتخانه مستقل است

انتقاد از عملکرد دولت ها برای عدم تحقق سیاست های دریا پایه

بزرگ توسعه اقتصاد دریا را در حد توسعه فیزیکی بنادر می دانند در حالی که انتظار می رود بنادر کشور رویکرد تجارت داشته باشند و بسترهای تسهیل تجارت را فراهم کنند تا بتوانند با بنادر مختلف دنیا ارتباط برقرار کنند و با همکاری بخش خصوصی و صاحب بار و کالا بازاریابی و بازاریابی انجام شود، اما در حال حاضر تنها اقدامات سازمان بنادر محدود به اقدامات عمرانی شده و این باعث شده است که در حوزه بنادر علی رغم همه ظرفیت ها عملکرد قابل توجهی حتی در بخش رشد تخلیه و بارگیری در مرادات با کشورهای همسایه نداشته باشیم.

رئیس کمیسیون عمران مجلس با بیان اینکه رویکرد سازمان بنادر باید رویکرد تجاری و افزایش صادرات و واردات باشد، اما این نگاه را ندارد و غالباً نگاه توسعه فیزیکی بنادر را دارند. افزود: مهم ترین موضوع قابل پیگیری مجلس برای دستیابی به اهداف تعریف شده در حوزه اقتصاد دریامحور این است که در برنامه هفتم پیشنهاد جداسازی سازمان بنادر را از وزارت راه و شهرسازی دنبال کنیم تا به عنوان یک نهاد مستقل و زیر مجموعه نهاد ریاست جمهوری یا وزارتخانه ای مستقل بتواند مأموریت و اهداف تعیین شده را به اجرا برساند. رضایی کوچی ادامه داد: بنادر و دریاهای ایران می توانند در اقتصاد کشور بسیار اثر گذار باشند به ویژه اینکه در حال حاضر بحث کریدورهای ترکیبی دریایی، جاده ای، ریلی و هوایی مطرح است. به طور قطع حمل و نقل دریایی در فعال سازی این کریدورها می تواند بسیار مؤثر باشد.

انتقاد از عملکرد دولت ها برای عدم تحقق سیاست های دریا محور

«مجتبی یوسفی» عضو کمیسیون عمران مجلس نیز با انتقاد از عملکرد دولت ها برای عدم تحقق سیاست های دریا محور و با تأکید بر استفاده از مطالعات آمایش سرزمینی برای توسعه اقتصاد دریا محور اظهار داشت: یکی از تجربه های جهانی این است که هر جایی که دریا وجود داشته باشد تا شعاع ۱۵۰ کیلومتری در درون مرز خاکسی اقتصاد مردم به آن

گرمه می خورد و در برخی از کشورهای دنیا چیزی حدود ۵۰ درصد جمعیت آن کشور در حاشیه همان ۱۵۰ کیلومتر دریا مستقر شده اند و اقتصاد آن شهر و مردمش به دریا گرمه می خورد و گستره فعالیت های دریایی در این شهرها از آبرزی پروری گرفته تا حمل و نقل و تولید محصول نهایی در پسکرانه یعنی ورود کالای اساسی و تبدیل آن به محصولات نهایی و صادرات از آن منطقه می رسد.

وی ادامه داد: اما متأسفانه در کشور ما فقط ۹ درصد جمعیت در مجاورت دریا ساکن شده است و این نشان می دهد نه تنها به اقتصاد دریا محصور و تأکیدات رهبری در این باره توجه نشده بلکه اتفاقاً استان های محروم در کنار و مجاورت دریا قرار گرفته اند.

این عضو کمیسیون عمران گفت: معتقدم برای تحقق سیاست های دریامحور و خروج از این شرایط می توان به دو روش عمل کرد، اول اینکه هم مجلس (در برنامه هفتم) و هم دولت باید در بودجه سنواتی -که البته این فرصت امسال از دست رفت- در حوزه زیرساختی در استان های ساحلی بر برنامه و تسهیلاتی در نظر بگیرند؛ دولت شرایط تسهیلات ویژه ای مانند معافیت های مالیاتی خاص، تأمین زیرساخت ها و تأمین انرژی و سسخت و... در نظر بگیرد. این موارد جذابیتی برای سرمایه گذاران به وجود می آورد. دوم این که به جای چانه زنی ها برای اجرای غیر ضرور، به سمت آمایش سرزمینی براساس مطالعات و وضعیت ها حرکت کنیم.

یوسفی تأکید کرد: باید توجه داشته باشیم که رقبا در منطقه برنامه های توسعه ای در حال انجام دارند و شاهد سرمایه گذاری چینی ها در بندر گوادر پاکستان هستیم. با این توصیف اگر الان زمان را از دست بدهیم در واقع یک کریدور را از دست داده ایم. اگر بتوانیم سسواحل مکران را که مورد تأکید مقام معظم رهبری نیز می باشد، توسعه دهیم، می توانیم از ظرفیت بی بدیل دو دریای خلیج فارس و عمان و اتصال به اقیانوس و آب های آزاد استفاده کنیم. در

غیر این صورت کشورهای همسایه سهم ما را از اقتصاد دریا خواهند گرفت و انتظار ما این است که دولت برای این موضوعات در برنامه هفتم اقدام عملی داشته باشد.

بدون رونق و ارتباطات اقتصادی نمی شود!

اما «احمد دینیامالی» عضو کمیسیون عمران مجلس و نماینده مردم بندر انزلی راهکار تحقق برنامه ها و سیاست های اقتصاد دریا محور را توسعه روابط تجاری و بین المللی ایران با سایر کشورهای ویژه کشورهای همسایه می داند. وی درباره زیرساخت های بندری به طور مشخص در مورد زیرساخت شمالی ۳۵ میلیون تن ظرفیت وجود دارد و حوزه برای اجرای سیاست های اقتصاد دریا محور اظهار داشت: موضوع عدم تحقق سیاست های اقتصاد دریا پایه فقط متوجه زیرساخت ها نمی شود چراکه تنها در بنادر شمالی ۳۵ میلیون تن ظرفیت وجود دارد و از نظر زیرساخت ها وضعیت خوبی داریم. این در حالی است که عملکرد ثبت شده در مجموع بنادر شمالی در حال حاضر کمتر از هشت میلیون تن است.

عملکرد بنادر تابعی از روابط تجاری کشورهاست

وی تأکید کرد: باید توجه داشته باشیم که موضوع عملکرد بنادر تابعی از روابط تجاری کشورهاست. از این رو در نامه ای به رئیس جمهوری درخواست داشتم که نماینده ویژه ای در امور خزر و کشورهای اوراسیا تعیین شود که امکان بیشتری برای پیگیری فرمایشات مقام معظم رهبری در بحث سیاست های اقتصاد دریا پایه در بنادر شمالی وجود داشته باشد و بتوانیم به طور منسجم تجارت دریایی را با همکاری های اقتصادی بین کشورهای حاشیه خزر و اوراسیا توسعه دهیم.

زیر ساخت بنادر جنوب کشور و شمال کشور مطلوب است

نماینده مردم بندر انزلی با بیان اینکه کار بنادر عمیات تخلیه و بارگیری است و

این مجموعه در حوزه تجارت دخالت مستقیمی ندارد و این موضوع به بحث دریانوردی هم تعمیم پیدا می کند، گفت: وضعیت زیرساختی بنادر چه در جنوب کشور و چه در شمال کشور مطلوب است و خوشبختانه در دو دهه گذشته در بخش های تجهیزات تخلیه و بارگیری و ایجاد انبار و مخسازن اقدامات خوبی با همکاری بخش خصوصی صورت گرفته و سرمایه گذاری قابل توجهی نسبت به سایر بخش ها انجام شده که امیدواریم عمده این امکانات در خدمت توسعه صادرات به کار گرفته شود.

این عضو کمیسیون عمران مجلس ادامه داد: زمانی که روابط بین المللی و روابط تجاری کشورمان ارتقا پیدا کند استفاده حداکثری از ظرفیت بنادر کشور خود را نشان می دهد و اقتصاد کشور تحت تأثیر ظرفیت های بندری و دریایی قرار می گیرد و توسعه روابط در حوزه های سیاسی و اقتصادی به طور طبیعی کارکرد بنادر و اقتصاد دریا پایه را توسعه می دهد.

نتیجه گیری:

با توجه به اظهارات مسئولان از جمله نمایندگان مجلس طی سال های اخیر، به نظر می رسد آگاهی لازم نسبت به ضرورت دریا پایه شدن اقتصاد کشور وجود دارد، اما مسائل و ملاحظات ضروری کوتاه مدت مستمر اولویت های کلان را از دستور کار خارج کرده و روزمرگی را به اولویت اول نظام اداری بدل می کند.

درآمد نفت نیز فعال برای اداره کشور کافی می نماید؛ در این حالت سیاستمدار اجرایی ترجیح می دهد به جای در افتادن با ساختاری قدیمی و ریشه دار و تغییر ریل آن از نفت به دریا به امور روزمره بپردازد ضمن اینکه تغییر پارادایم از اساس امری بسیار دشوار، زمانبر و پرهزینه است که در طولانی مدت به ثمر می نشیند. در شرایط تحریمی -تورمی کمتر مسئولی می تواند بر امور راهبردی و کلان متمركز شود؛ بنابراین به نظر می رسد اقتصاد دریا پایه با علی رغم دورنمای پر سود و رونق خود دست کم در میان مدت نیز قابل تحقق نباشد.

دریاچه صورتی ارمیه

عکس: رضاقادری

بدون شرح...

فریبا عزیزی - اقتصاد سراسر آمد